

ESS' høstkonferanse 2009

Fagdagens hovedtema:

Synlighet og gjennomslagskraft for Egersund havn

- **best alene eller sammen med andre?**

Først av alt; takk for invitasjonen til å innlede på denne fagdagen.

Temaet for denne fagdagen "**Synlighet og gjennomslagskraft for Egersund havn**

- **best alene eller sammen med andre?"**

kom opp under fjorårets høstkonferanse der samorganisering av henholdsvis næringsforeninger og havnedistrikt til større enheter ble tatt opp av flere innledere.

Spørsmålet som nå stilles er om Egersund havn og bedriftene her bør finne sammen med andre i kampen om ressursene, om offentlighetens lys og økonomiske driftssamarbeid - eller om vi står sterkere alene med større frihet til å påvirke egne veivalg?

Innledningsvis;

Havnestyret og kommunestyret behandlet i november og desember 2007 en rapport med tittelen "Egersund havn - klar for nye utfordringer?" Rapporten ble utarbeidet av rådmann og havnefogd og er et ganske omfattende dokument som beskriver både rammebetingelser, statistikk over anløp og lastemengde, forslag til utviklingstiltak og mulige framtidsbilder.

Ett av de foreslåtte tiltakene som havnestyre, formannskap og kommunestyre spesielt ba om skulle bli fulgt opp var å innlede samtaler med de andre stamnetthavnene i Rogaland om samarbeidsmuligheter for utvikling av en best mulig havnestruktur.

Punktet som gjelder innledende samtaler med andre (stamnett)havner har til nå vært ført på ordførernivå - mellom Eigersund og Stavanger og også mellom Eigersund og Hå. I tillegg har havnestyret for Eigersund havn vært på besøk og befaring hos Karmsund havn som er et samarbeid mellom bl.a. kommunene Haugesund og Karmøy. Kontakter utover dette har det vært på ulike konferanser og seminar i regi av interesseorganisasjonen Norske havner. Spennende at Risavika Havn skal presentere seg her i dag!

Best alene eller sammen med andre? I

Jeg synes på mange måter at Eigersund Sea Service er et godt eksempel på at det er mulig å være god - og kanskje til og med best - sammen med andre.

Eigersund Sea Service ble i sin tid etablert for å samle kreftene om en tydeligere og mer slagkraftig markedsføring av Eigersund havn og de servicetjenestene som havna leverer. Det viktigste var nemlig å få båter og kunder inn i havna, så kunne medlemmene konkurrere når båtene var innenfor. I markedsføringen var det viktigste å stå samlet utad - uansett om en var arge konkurrenter. Innad i havna var man derimot konkurrenter.

På mange måter tror jeg det er slik vi må tenke også i denne sammenheng, men jeg vil i tillegg understreke at vi må gjøre en skikkelig jobb i forhold til det å veie positive og negative sider ved det å stå alene kontra det å stå sammen med flere og på grunnlag av det trekke en konklusjon.

Hvis jeg skulle løfte fram noen sider ved vår måte å drifte Eigersund havn på, så må det være at vi er flinke på havneforvaltning og -administrasjon, men at vi er mindre gode på kommunikasjon og markedsføring.

I markedsføringen av Egersund havn har vi vært helt avhengige av den innsatsen som Egersund Sea Service har stått i spissen for, ikke minst på de ulike messene som de har forberedt og deltatt på gjennom flere år. Jeg vil også framheve arbeidet med "Fiskeriets Dag" som flere har stått bak, ikke minst Redningsselskapet og Fiskarlaget og nå Egersund Byutvikling. Samtidig må vi ha et større perspektiv på dette enn at "nå må havnefogden ut og selge". Jeg er ikke så sikker på at dagens organisering og kompetanse verken administrativt eller politisk er "den rette" i forhold til den konkurransesituasjonen Egersund havn befinner seg i og med de oppgaver som skal løses i framtiden. Vi vil i framtiden se en fortsatt endring av havnestrukturen gjennom etablering av færre og større havner. Vi skal ha ambisjoner om å vokse samtidig som vi har syn for mulighetene som ligger i å samarbeide med andre.

Enige/uenige om enkelttiltak...

Veldig mange er opptatt av hva som skjer i havna - eller hva som ikke skjer. Svært mange har meninger om hvordan vi skal få mer aktivitet til byen generelt og til havna spesielt. Jeg synes det er flott at mange bryr seg og også ønsker å bidra positivt til utviklingen.

Egersund er på mange måter "tuftet på" havna;

Fiskeriet har i tillegg til å legge grunnlag for fiskemottak og -foredling også ført til etablering og utvikling av den maritime næringsklynga på Eigerøy. Det startet med Robertson, seinere Simrad, Navico og nå Haaland/Aarbakke i tillegg til ProNav og C-Map/Jeppesen og ikke minst Marine Technologies for å nevne noen av de største. Sjørettet virksomhet og fokus førte også til initiativet fra Eigersund kommune overfor Kværner som i sin tid valgte å ta imot tilbudet fra kommunen og etablerte Kværner Egersund med hovedfokus offshore. Den etableringen har betydd utrolig mye for Egersund og regionen her. Det tror jeg fortsatt den vil gjøre i årene

framover. Håper presentasjonen fra Aker Solutions har i seg et optimistisk framtidsbilde!

Det er kanskje langt mellom de store etableringene, men det betyr ikke at det ikke skjer noe i Egersund havn. Det skjer svært mye som kanskje er mindre/mindre synlig. Det har vi ikke minst sett gjennom de mange bedriftsbesøkene som ordfører, næringsutvikler og av og til også varaordfører og rådmann har deltatt på.

Det er utrolig viktig at vi er aktive og tar initiativ når vi ser at det er muligheter for bedriftsetableringer som vil føre til ytterligere aktivitet og samtidig bygger opp under den strategien vi har valgt å følge og som er med på å styrke vår posisjon som logistikknutepunkt.

Det betyr ikke at vi må si ja til alt som dukker opp. Vi kan ikke si ja uansett hva slags type virksomhet som ønsker å etablere seg med nærhet til havna. Jeg er samtidig klar over at virksomheter pr. i dag ikke står i kø og at vi kanskje ikke er i en situasjon der vi kan velge og vrake. Men; det må likevel henge i hop med det vi selv har sagt at vi ønsker å satse på og som stemmer med det kommunestyret har lagt til grunn. I tillegg må vi forholde oss til det som er beskrevet i reguleringsplanene for områdene det dreier seg om.

Kommunestyret har for eksempel sagt at vi skal legge til rette for en miljøvennlig utvikling av eksisterende næringer i tillegg til at vi skal satse på nye næringer som har en miljøvennlig profil. I tillegg har vi pålagt oss selv å iverksette nødvendige tiltak for å hindre uønsket forurensing i havnedistriktet og i havnebassenget.

I Egersund har vi på mange måter både Vågen og Risavika i en og samme havn - det gir noen ekstra utfordringer både for industrien og for befolkningen for øvrig.

I området ved Grøne Haugen er det lagt til grunn at industrietableringer i området skal ha tilknytning til fiskerinæringen eller i området ved Kaupanes/Holevik; være havnerelatert. Tillatte

bebygde areal må heller ikke overstige 30% av tomtens areal. Vi har også et område som kalles Nordstø som er området ved ferjeterminalen der formålet med planen er å tilrettelegge for næringsvirksomhet og offentlig trafikkareal for havnevirksomheten.

Best alene eller sammen med andre? II

Vi har tidligere fått signaler på at Stavanger regionen ønsker å samarbeide med oss for at regionen eller fylket skal bli en mer komplett havneregion. "Vi har noe de ikke har" - og vice versa....

Tidligere signaler tydet på at det var mest relevant at vi konsentrerte oss om fiskeri. Vi har en god fiskeriaktivitet i dag og jeg tror det er potensiale for å utvikle det videre - ikke minst når det gjelder videreforedling. Jeg går fremdeles og venter på en "et nytt matjes-eventyr"....

Fiskerieksept utgjør i dag en betydelig del av norsk eksportnæring og vil i framtiden få en enda større betydning. Egersund Havn har over flere år hatt posisjonen som Norges største fiskerihavn målt i mottatte kvantum fisk. I Sirevåg er det gjennomført betydelige investeringer i tilrettelegging for fiskerirelatert virksomhet. Det har også utviklet seg et sterkt produsentmiljø for sjømat. Egersund med Sirevåg representerer Sør-Norges største mottak av pelagisk fisk. Potensialet og verdiskapingsmulighetene innen både hvitfisk og pelagisk er betydelig større enn det som utnyttes pr. i dag.

Tidligere statistikk viser at verdien av det som landes i Rogaland utgjør i underkant av 1 mrd. NOK. Halvparten av dette igjen landes i Egersund. Vi har et konkurransefortrinn med vår nærhet til EU, men nærheten til Danmark representerer også en konkurranse om råvarene.

I 2006 (2007?) ble det landet fisk for omlag 610 mill. NOK i utlandet. Vi har foredlingsbedrifter, for- og oljefabrikker i regionen som mangler råstoff. Dersom vi klarer å få hånd om en

større andel av dette, så vil det gi store muligheter for lokal industri.

Påstanden fra Norges Eksportråd er at den beste sjømaten kommer fra Norge - flere og flere land begynner å oppdage denne "sannheten" - ikke bare Norge. Alt dette peker på at det burde være nye og gode muligheter for Egersund havn også innen fiskeri!

Samtidig tror jeg det er viktig å framheve også de andre næringsklyngene vi har som er av betydning både lokalt, nasjonalt og ikke minst internasjonalt; maritim teknologi/maritim elektronikk som nevnt tidligere, i tillegg til også skipsindustri/-teknikk med både not/nett og mekanisk industri.

Med dette utgangspunktet så må en vurdering av et større havnesamarbeid ikke starte med at "slaget er tapt - vi overlater til Stavangerregionen å drive Egersund havn". Nei, tvert imot, utgangspunktet må være at et mulig, framtidig samarbeid må bidra til videreutvikling både i nord-fylket og i sør-fylket. Da først kan vi være sterke nok og ha substans nok til å møte de virkelig store havnekonkurrentene som nødvendigvis ikke er verken Risavika, Sandnes, Haugesund eller Bergen, men kanskje heller Gøteborg og andre utenlandske havner. Realiteten er at svært mye gods lastes over på vei, med de utfordringer det innebærer. Det er en uttalt politikk i Norge at det er ønskelig å få mer over på sjø. Soria Moria 1,2 eller 3?? - bred oppfatning av at en slik strategi er riktig.

Utfordringene blir da gjerne å få større klarhet i om Egersund havn vil oppnå en større vekst ved å stå for satsingen alene, eller gjennom å være en del av en større satsing.

Det er utrolig viktig at vi får en konstruktiv diskusjon og vurdering av et så viktig spørsmål og at det ikke forstyrres av Storebror-komplekset. Det komplekset er dessverre så altfor godt utviklet i vår egen region - der Eigersund ikke bare oppleves som Storebror, men vel så ofte som "Den store stygge ulven"...

I et mulig samarbeid med Stavangerregionen vil det være avgjørende for om vi lykkes at vi ser mulighetene i å supplere og komplettere hverandre.

Egersund havn og Eigersund kommune vil svært gjerne ha en dialog med Egersund Sea Service og næringsforeningen om dette viktige temaet. Vi vil gjerne ha gode, faglige råd fra organisasjoner som klarer å få fram synspunkter på vegne av flere bedrifter. Det er viktig i denne saken så vel som i andre saker som har betydning for næringsliv og næringsutvikling i kommunen.

Avslutningsvis vil jeg gjerne få takke ESS for initiativet til denne årlige fagdagen og for å være uredde i å utfordre oss på viktige næringspolitiske spørsmål.

Jeg får dessverre ikke med meg hele fagdagen. Det beklager jeg veldig. Jeg håper imidlertid at Havnestyret og Kommunestyret får anledning til å jobbe videre med det som kommer fram i løpet av dagen og håper det er mulig for ESS å oversende en oppsummering/konklusjon. Jeg vil gjerne at vi tar med innspillene som kommer i løpet av dagen i det videre strategiarbeidet. Fra kommunens side vil vi følge opp kontakten med Risavika Havn som skal presentere seg seinere i dag. Så vidt jeg er kjent med så vil det også fra deres side være interesse for å diskutere samarbeidsmuligheter.

Takk for meg og lykke til med resten av dagen!